

IIN, VSAOI un solidaritātes nodokļa izmaiņu apkopojums 2018. gadā (3/51/17)

Šā gada otrajā pusgadā regulāri informējām MindLink.lv abonentus par izmaiņām, ko 2018. gada nodokļu reformas ietvaros likumdevējs ieviesīs IIN, VSAOI un solidaritātes nodokļa piemērošanā. Šajā rakstā ir apkopotas, mūsuprāt, svarīgākās izmaiņas.

IIN, VSAOI un solidaritātes nodokļa pamatlīmes izmaiņas

- 1) Ar 2018. gada 1. janvāri Latvijā tiek ieviesta progresīvā IIN sistēma. Ja likumā nav noteikta cita likme, tad progresīvo likmi piemēros atkarībā no gada ienākumu apmēra:
- 20% likmi piemēros ienākumam līdz 20004 eiro – šāds precizēts slieksnis ir ieviests ar jaunajiem IIN likuma grozījumiem, kas izsludināti Saeimā šā gada 6. decembrī;
 - ienākuma daļai virs 20004 līdz 55000 eiro – 23% likme;
 - ienākuma daļai virs 55000 eiro – 31,4% likme.
- 2) VSAOI un solidaritātes nodokļa likmes tiek paaugstinātas par vienu procentpunktu, kas sadalīts uz pusēm starp darba devēju un darbinieku. 2018. gadā piemērojamās pamatlīmes būs 24,09% (darba devēja daļa) un 11% (darbinieka daļa). Viena procentpunkta pieaugums ir plānots arī citām sociāli apdrošināto personu kategorijām kā valsts veselības nodoklis. Kā IIN mēneša griezumā piemēros darba devējs un gada griezumā – darbinieks
- 3) Progresīvā IIN un VID prognozētā diferencētā neapliekamā minima (DNM) piemērošana nākamgad būs lielākie izaicinājumi algas grāmatvedim. IIN likmi darba devējs piemēros atkarībā no mēneša ienākuma sliekšņiem, ko aprēķina, gada ienākuma sliekšņus dalot ar 12, šādā kārtībā:

Darbinieks ir iesniedzis algas nodokļu grāmatiņu Mēneša bruto ienākumiem līdz 1667 eiro darba 1667 eiro darba devējs piemēro 23% IIN, bet augstāko slieksni un un veic VSAOI Latvijā. Mēneša bruto ienākumiem virs 1667 eiro devējs nepiemēro.

Darbinieks nav iesniedzis algas nodokļu grāmatiņu. Ja darbinieks veic VSAOI Latvijā, Ja darbiniekam ir ārvilsts A1 un VSAOI Latvijā tad visiem ienākumiem piemēro netiek veiktas, tad ienākumam līdz 4583 eiro 23% IIN. darba devējs piemēro 23% IIN, bet virs šī sliekšņa – 31,4%.

Darbinieks ir iesniedzis algas nodokļu grāmatiņu, Mēneša bruto ienākumiem līdz 1667 eiro un līdz bet ir saņemts ārvilsts A1 sertifikāts un VSAOI 1667 eiro darba devējs piemēro 4583 eiro darba devējs piemēro 23% IIN, bet virs Latvijā netiek veiktas. 20% IIN. Mēneša bruto ienākumiem virs 1667 eiro un līdz 4583 eiro darba devējs piemēro 23% IIN, bet virs šī sliekšņa – 31,4%.

4) Ja personas gada ienākumi pārsniedz 55000 eiro, tai rodas pienākums iesniegt gada ienākumu deklarāciju (GID). Personām, kas VSAOI veic Latvijā un attiecīgi maksā arī solidaritātes nodokli, 31,4% likmes piemērošana, iesniedzot GID, ir formāla procedūra, lai uz jau samaksātā solidaritātes nodokļa daļas rēķina kompensētu radošos IIN piemaksu. Tādējādi personām, kas maksā solidaritātes nodokli Latvijā, augstākā efektīvā IIN likme tik un tā ir 23%.

Atvieglojumi un DNM

5) Ar 2018. gada 1. janvāri darba devējam būs pienākums piemērot VID prognozēto DNM tiem darbiniekiem, kam ir iesniegta nodokļu grāmatiņa. Par prognozēto DNM, kas būs piemērojams no 1. janvāra līdz 31. jūlijam, VID darba devējus informēs EDS līdz 2018. gada 1. janvārim. VID prognozētā DNM piemērošana ir plašāk aprakstīta mūsu rakstu sērijas "Sagatavošanās darbi algu grāmatvežiem 2018. gada izmaiņām" 29. novembra rakstā.

6) IIN vajadzībām darba devējs joprojām būs tiesīgs atskaitīt VSAOI darba nēmēja daļu.

7) Atvieglojumu par apgādājamiem apmērs tiks paaugstināts un būs piemērojams 200 eiro apmērā mēneša griezumā par katru apgādājamo.

8) Likumdevējs ir noteicis, ka atvieglojumi darbiniekam ir jāpiemēro tā, it kā tie efektīvi samazinātu ar 20% IIN apliekamo ienākumu. Tādējādi atvieglojumu piemērošana ir vēl viena nianse, ar ko nākamgad būs jāsaskaras algas grāmatvežiem. Kapitāla pieaugums

9) Ar 2018. gada 1. janvāri IIN likme ienākumam no kapitāla pieauguma tiek paaugstināta uz fiksētu 20% likmi (iepriekš 15%). Aprēķina metodes ienākumam no kapitāla pieauguma nemainīsies, taču mainīsies kapitāla pieauguma deklarāciju iesniegšanas termiņi:

Ja personas kopējie ienākumi no kapitāla pieauguma ceturksnī pārsniegs 1000 eiro, tad deklarācija jāiesniedz reizi ceturksnī līdz tā mēneša 15. datumam, kas seko pēc ceturkšņa, kad gūti ienākumi no kapitāla pieauguma.

Ja personas kopējie ienākumi no kapitāla pieauguma ceturksnī nepārsniegs 1000 eiro, lenākums no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums tad deklarācija jāiesniedz līdz nākamā gada 15. janvārim.

10) Arī citiem ienākumiem no kapitāla piemēros fiksētu 20% IIN likmi (iepriekš 10%). Šāda veida ienākums joprojām būs deklarējams un IIN tam piemērojams, iesniedzot GID, ja vien ienākumu nav izmaksājis Latvijas ienākumu izmaksātājs, kas IIN jau ir ieturējis pie izmaksas.

11) *Dividendes, ko izmaksā Latvijas uzņēmums.* Izmaksājot dividendes, Latvijas uzņēmumi piemēros 20% UIN, un šādām dividendēm piemērojamais IIN būs 0%, izņemot gadījumus, kad dividendes izmaksā MUN maksātājs. Jāņem vērā, ka Latvijas uzņēmumu izmaksātājam dividendēm ir paredzēts speciāls pārejas periods, t.i., tām dividendēm, ko līdz 2019. gada 31. decembrim izmaksās no peļņas, kas radās līdz 2017. gada 31. decembrim, joprojām būs piemērojama 10% IIN likme, izņemot gadījumus, kad dividendes izmaksā MUN maksātājs.

12) *Dividendes, ko izmaksā ārvalsts uzņēmums.* Saņemot ārvalsts dividendes, persona 20% IIN piemēros, iesniedzot GID, kas iesniedzama obligāti. Taču ienākumu atbrīvos no IIN Latvijā, ja tam jau ir piemērots IIN vai UIN ārvalstī. Lai sanemtu atbrīvojumu, nodokļu maksātājam kopā ar deklarāciju jāiesniedz VID dokumenti, kas apliecina IIN vai UIN piemērošanu šim ienākumam ārvalstī, izņemot, ja tās ir dividendes no ES/EEZ valstīm.

13) Jebkurā gadījumā dividendēm, kas saņemtas no zemu nodokļu vai beznodokļu valstīm vai teritorijām, piemēros 20% IIN.

14) *Procenti.* Būs piemērojams 20% IIN, taču nodokļu maksātājam saglabāsies tiesības samazināt Latvijā maksājamo IIN par ārvalstī samaksātā nodokļa summu. Atgādinām, ka fiziskai personai - Latvijas nodokļu nerezidentam - var būt tiesības uz zemāku IIN likmi saskaņā ar Latvijas nodokļu konvenciju.

15) *Ienākums no ieguldījumu konta.* Ar 6. decembrī izsludinātajiem IIN likuma grozījumiem tiek ieviests jauns ienākumu veids - ienākumi no ieguldījumu konta. Pēc būtības tas ir ienākums, ko fiziskā persona gūst, veicot darījumus ar kapitāla aktīviem ar viena bankas konta vai vairāku saistītu bankas kontu starpniecību. Sīkāk par šo jauno ienākumu veidu informēsim atsevišķās īzsnījās. Autoratlīdzības un ienākums no saimnieciskās darbības

Par izmaiņām VSAOI un IIN piemērošanā saimnieciskās darbības veicējiem detalizēti informējām 2017. gada 29. novembra īzsnījās "Nodokļu izmaiņas saimnieciskās darbības veicējiem." Papildinformācija par izmaiņām saimnieciskās darbības veicējiem un autoratlīdzību saņēmējiem ir atrodama 1. augusta īzsnījās "Nodokļu reforma – izmaiņas autoratlīdzību saņēmējiem un pašnodarbinātajiem." Šoreiz vēlamies aktualizēt informāciju autoratlīdzību saņēmējiem, balstoties uz 6. decembrī izsludinātajiem IIN likuma grozījumiem:

- Autoratlīdzību saņēmējiem – Latvijas nodokļu rezidentiem – piemēros fiksētu 20% likmi, bet nerezidentiem – fiksētu 23% likmi. IIN ieturēšanas pienākums ir autoratlīdzības izmaksātājam.
- Izdevumu normas ir mainītas, un ar nākamo gadu tās piemēros 50% vai 25% apmērā atkarībā no autoratlīdzības veidiem, kas uzskaitīti MK noteikumu Nr. 899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" nākotnes versijas 57.1. un 57.2. punktā. Jāņem vērā, ka tādiem autoru darbu veidiem, kas nav uzskaitīti šajos punktos, autoru izdevumu normas izmaksātājs nevarēs piemērot.